Ч. 187 (14.436). Львів, пятниця 21. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-36. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Повстанці на островах бороняться.

МАДРИД, 20. 8. ПАТ. Нема тут дальше ніяких вісток про операції сотника Байо на Майорці, де — як здається — повстанці тримаються добре.

ЛІССАБОНА, 20. 8. ПАТ. Як подає тутешній щоденник „Діяріо де Посте", повстанці прогнали 3 урядові воєнні кораблі, що намагалися причалити до Майорки та розстріляли 300 комуністів, які вспіли висісти на беріг.

Повстанчий літак затопив у Кадізі підводний човен. Недалеко португальської границі упало 3 урядові літаки, з того один англійський.

МІНИ У ПРИСТАНЯХ.

БЕРЛІН, 20. 8. ПАТ. Радіостація у Санта Круз де Тенеріфа остерігає всі кораблі, що вхід до пристаней Малаґа, Альмерія, Картаґена, Валенсія та Барсельона заложений мінами.

УРЯДОВІ ЛЕТУНИ ПРИЛУЧИЛИСЯ ДО ПОВСТАННЯ?

БУРГОС, 20. 8. ПАТ. Як подає тутешня радіостація, кружляє тут загально чутка, що летуни з Катро Вієнтос (б. Мадриду) приступили до повстання.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ.

ЛЬОНДОН, 20. 8. ПАТ. Мадридський міністер закорд. справ поручив еспанському амбасадорові у Льондоні заперечити вістку, що есп. уряд задумує уживати бомб з трійливими газами.

Уруґвайський плян ліквідації еспанської громадянської війни.

МОНТЕВІДЕО, 20. 8. ПАТ. Уруґвайський міністер закорд. справ звернув увагу, що його ініціятиву в еспанській справі зле зрозуміли. Не йшло йому про безпосереднє правне посередництво між воюючими сторонами, лише про ініціятиву американських урядів з метою: найти спосіб, як покінчити громадян. війну. Уруґвайський уряд уважає, що найти плятформу порозуміння між воюючими не булоб неможливо, тому що обі сторони годяться на республиканський та реґіональний устрій, а не можуть погодитися лише щодо поділу дібр.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ НЕ ХОТЯТЬ ПОСЕРЕДНИЧИТИ В ЕСПАНСЬКІЙ ВІЙНІ.

ВАШИНГТОН, 20. 8. ПАТ. Тутешний уряд з жалем відмовляється посередництва в еспанській громадян. війні, згідно з уруґвайською пропозицією; ноту в цій справі дістане уруґвайський уряд ще нині. Хоча посередництво булоб побажане, америк. уряд мусить від нього відмовитися з огляду на традиційну політику невмішування в европейські справи та на публичну опінію, що однодушно противиться цьому. Перед зредагуванням тої ноти державний департамент засягнув думки урядів Арґентини, Бразилії та Чіле, що також є противні інтервенції.

ВІДПОВІДЬ АРҐЕНТИНИ.

БУЕНОС АЙРЕС, 20. 8. ПАТ. У відповідь Уруґваєві арґентинський уряд запевнює, що буде співділати над пошаною міжнародного права в рамах постанов, які можна буде приняти, щоб стримати еспанський конфлікт.

Ще один зразок французької невтральности.

ПАРИЖ, 20. 8. ПАТ. Конференція представників партій правиці і центру рішила звернути міністрові закорд. справ увагу на те, що видаючи з Франції б. військового атташе есп. амбасади у Парижі, що висловився за правим урядом, франц. уряд поступив незгідно зі засадою невтральности, яку сам голосить, та з традиційним правом азилю.

„ВОРОГИ ВІЙНИ І ФАШИЗМУ".

ПАРИЖ, 20. 8. ПАТ. „Національний комітет боротьби з війною та фашизмом" проголосив заклик до „французів, глибоко привязаних до величі й незалежности республиканської Франції, та до всіх приятелів миру й свободи", закликуючи до збірки на підмогу для еспанського народу.

ПЕРЕПРОШУЮТЬ.

ЛЬОНДОН, 20. 8. ПАТ. З Альжесірасу до Ґібральтару причалило двох представників повстанчої влади; вони перепросили британське командування за те, що повстанчий літак бомбардував британський контрторпедовець, уважаючи його еспанським.

Чистка навіть у судівництві.

БАРСЕЛЬОНА, 20. 8. ПАТ. Рада справедливости завісила в урядуванні всіх катальонських суддів і прокураторів за винятком членів касаційного трибуналу та спеціяльних суддів, що мають вести слідство за участь у повстанні. Йде „про очищення катальонського судівництва."

ПОВОРОТ ЄЗУЇТІВ.

ПАМПЕЛЮНА, 20. 8. ПАТ. Провінціональна делеґація рішила повернути Єзуїтам усі добра, сконфісковані після революції та дозволити їм на діяльність у Наварі.

Французька опозиція домагається скріплення фортифікацій.

ПАРИЖ, 20. 8. ПАТ. Представники партій парляментарної меншини рішили на спільній нараді домагатися від міністра війни Даладіє деяких улипшень на лінії Мажіно.

Розбудова американської воєнної фльоти.

ВАШИНГТОН, 20. 8. ПАТ. У приватних верфах почнуть небавом будувати контрторпедовці поємности 1.500 тон та три 1.300-тонових підводних човнів. Під цю пору будують 79 воєнних кораблів, з того 12 підводних човнів та 51 контрторпедовців.

Наступ військ зревольтованої провінції.

ШАНГАЙ, 20. 8. ПАТ. Як подає китайська преса, війська Квангсі вдерлися до Квантунґу і намагаються дійти до півде но західного морського побережа

Проблема польської преси.

Львів, 20. серпня 1936.

Премієр Складковський оголосив заяву п. н. „Зловживання друкованого слова", в якій ревідує подекуди своє дотеперішнє становище супроти преси і заповідає гострі репресії, включно з висилкою до Берези поодиноких журналістів. Правда, премієр заявляє, що залишає надалі „повну свободу критики уряду й прилюдного життя" та „приступає до нищення брехні, обмови й клевети, як зброї у політичному житті". Всеж, не вважаючи на таке докладне спрецизування тих пресових провин, які викличуть переслідування, можна лякатися, що доба розмірного лібералізму супроти преси у Польщі добігає свого кінця і що вислови премієра вплинуть відємно на загальне відношення пресової цензури до преси. Булоб це тоді жалюгідне явище, тому, що зрештою вся поважна преса й кожний шануючий себе журналіст мусить погодитися, що такі методи журналістики, як брехня, обмова і клевета повинні бути безпощадно винищувані. Інша річ, чи треба для цього аж Берези і чи не досить булоб ригористичного стосування відповідних строгих постанов карного закону і пресового декрету: ми зараховуємо себе до засадничих противників Берези, як адміністраційної репресії, яка не підлягає ніякій прилюдній контролі, ані щодо слушности меригоричних закидів (ніхто, включно з засланим, не знає сутньої причини кари), ані щодо способу виконування.

Зрештою, наш лібералізм та звеличування засади свободи преси не йде аж так далеко, щоб не признавати, що ту свободу слід інколи спутувати: слід це робити тоді, коли преса тратить зрозуміння своєї місії, коли видавці не рахуються з фаховими кваліфікаціями і моральним стажем анґажованих співробітників і коли ті співробітники забувають, що не слід зловживати терпцем паперу. І хоча, повторяємо, боїмося, що заява премієра в практичних наслідках спутає свободу слова й там, де та свобода повинна безумовно істнувати, даючи притоку до дуже довільної і розтяжної інтерпретації понять „брехні й обмови", проте добре сталося, що ця заява дала товчок до цілої дискусії, яка розпалилась у польській пресі на тему преси та взагалі зактуалізувала проблему польської преси.

Внутрішньо-політичні „пікантерії" згаданої нинішньої дискусії нас не цікавлять і можемо казати про них тільки мимоходом, радше для реєстрації подій польського політичного дня. Заяву премієра Складковського підтримав у цілій повноті ред. Стпічинський у „Курієрі Пораннім". Його стаття „Післявідпусткові рефлексії" — це неначе півофіціяльна інтерпретація заяви премієра, одобрення у цілости заповіджених репресій і ціла низка надзвичайно гострих закидів під адресою польської преси і польського журналістичного світа, включно до такого закиду, що журналістичні синдикати толєрують „більш непристойні відносини серед журналістів, ніж серед шевців, столярів, пекарів і інших ремесел". Очевидно, польська преса ріжних напрямів — від „Часу" через „Варш. Газету Народову" по „Роботнік", го-

стро на такі заміти зареагувала. Факт, що голо-
вою Синдикату Варшавських Журналістів, якого
мусять образити докори „Кур. Поранного“, є те-
пер полк. Сцежинський, редактор півофіціяльної
агенції „Іскра“ і — як кажуть — один із чільних
представників полковницької групи, витворює
специфічну ситуацію, вже у площині конфлікту
внутрі того самого санаційного табору. Бо й п.
Стпічинський не є тільки головним редакто-
ром чільного варшавського санаційного щоденни-
го „Курієра Поранного“, тільки ще й шефом т. зв.
Бюра Організації Акції, свіжо основаної устано-
ви при президії ради міністрів, що має бути ніби
міністерством преси й пропаганди, ніби ідеольо-
гічним інспіратором чи регулятором діянь уряду.
Ред. Стпічинському закидають переяскравлюван-
ня відносин та легковажне кидання поважними
закидами. Однак, коли навіть прийняти, що слуш-
ність мають обидві сторони, не підлягає ніякому
сумнівові, що 1) польська преса не є здорова і 2)
що у величезній мірі вина цього самих кермую-
чих урядових чинників.

Ми твердили це і вказували на нездорові я-
вища польського пресового життя неоднократ-
но. Фактом є, що польська прилюдна опінія сто-
їть під всевладою не поважної, політично здифе-
ренційованої, преси, лише т. зв. „червоняків“ і
всяких „курієрків“ — з краківським „ІКЦ“ на
чолі, при чому той краківський часопис, це не
мала 10-ти сотикова льокальна газетка, лише що-
денник з найбільшим обемом і найбільшим числом
накладів у Польщі. У тих всіх часописах, яким
саме надає тон і серед яких провід веде „ІКЦ“,
панує дух крайньої непримирности, нетолеранції,
дикого шовінізму, плоского підходу до глибоких
проблем, дух неуцтва і система перетворювати
кожну дрібницю (дуже часто невірну щодо фак-
тичного стану) в епохальну „сензацію“, для якої
нема відповідно великих друкарських черенок і
відповідної скількости окликів. Скільки шкоди
наробили ті „курієрки“ в одній тільки ділянці на-
ціонально-політичних відносин у державі! Вічне
цькування, вигадки і наклепи, творені нісенітні
псевдонаукові теорії для вжитку і під смак ву-
лиці, потурання вулиці, потурання вульгарній
формі і неперевіреному тенденційному змістові,
це маркантні риси тієї частини польської преси,
яка — як кажемо — надає тон польській полі-
тичній думці, діючи серед мас і маючи за собою
вулицю. Та не лише вулицю: адже це часописи
здебільша проурядового напрямку, які втішають-
ся протекцією урядових чинників: чейже навіть
розклад їзди складається у Польщі з увагою на
інтереси кольпортажі того краківського часопи-
су, — адже в ньому бувають розмови з найвищи-
ми достойниками, адже уряд користується тим
часописом раз-у-раз для своїх цілей, — не ста-
раючись зломити специфічно „курєркових“ метод
підюджування громадян ріжних національностей
та розпалювання пристрастей.

Нічого теж нарікати на пресову політику:
адже це стара правда, що ніколи у Польщі по-
слідовної і систематичної, добре технічно веде-
ної, пресової політики — не було і нема. Були і є
розпорядки від випадку до випадку, були періоди
більшого пресового лібералізму чи строгішої цен-
зури, однак все це не є ще пресова політика. У-
ряд робить одно, проурядові часописи пишуть
щось зовсім протилежне: уряд напр. робить ніби
нормалізаційну політику з українцями, а ріжні
проурядові часописи, залежні не тільки посеред-
ньо, але й безпосередньо, своєю екзистенцією, від
уряду — цькують проти українців і всю „норма-
лізацію“ торпедують. Ріжні часописи того самого
урядового табору справу нераз представляють
інакше. В безлічі інших випадків знову взагалі
невідомо, що має дана подія означати з погляду
кермуючих державних чинників, бо преса не ді-
стає ніяких інформацій або насвітлення. Це все
старі правди. І тому пресова політика повинна
з свого боку впливати на моральний рівень поль-
ської преси, на методи, яких вона вживає, на
вартість масових акцій, що їх вона самовільно
веде, залежно від окремих, здебільша анонімових,
журналістів.

Закиди премієра Складковського і ред. В.
Стпічинського української преси й українського
журналістичного світа не торкаються і торкатись
не можуть. Українська преса не бавиться у
сплетні на високих державних достойників, не
виступає з ніякими клеветами, не є експонентом
ніякої групи, що бореться за владу, а через те й
методи боротьби за владу їй чужі. Українська
преса не бавиться теж у „сензації“ і взагалі тип
репортера, який **мусить** принести газеті щоденно
стільки-то сензацій — українській пресі чужий.
Однак українська преса не може зректися права
критики: гострої, але річевої критики політики
уряду і нижчих чинників влади, критики всього
істнуючого стану, всієї українсько-польської дій-
сности. Тому добре сталося, що премієр заяви-
нив, що те право критики істнує надалі. Ще кра-
ще булоб, якби речі, порушувані у критичних
статтях і замітках української преси, доходили
до відома чинників, від яких вони залежать, і як-
би — щораз менше матеріялу було до критики,
до жалів і ремствування. Ніхто тих жалів з при-
ємности не виписує, ніхто не шукає спеціяльно
за матеріялом, який давав би нагоду „проїхатись“; на жаль, завжди ще того матеріялу так
багато, і стільки його щоденно приносить свіжа
почта, що ціла українська газета мусить перетво-
рюватись у трибуну скарг.

—o—

Епільоґ санкцій.

ЖЕНЕВА, 20. 8. ПАТ. Делегації Аргентини, Болівії, Китаю, Іраку та Ірану повідомили генерального секретаря, що їхні уряди припиняють протиіталійські санкції.

—o—

МАНЕВРИ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

ПРАГА, 20. 8. ПАТ. Вчора почалися тут великі маневри, що потривають до 25. ц. м.; на них буде присутній през. Бенеш.

Г. З. ГАВАТ.

Посередник у подружжах.

Я приїхав із великим капіталом до Голівуду. Він складався з безлічі плянів знаменитих фільмів і глибокої віри у свої сили. Я винаймив на трицятому поверсі найбільшого хмародера кімнату, а що в мошонці я мав ще дещо грошей, не потребував покищо працювати й турбуватися життям. Одного разу я мав честь піднести хусточку Жан Кроофрд, яку вона загубила. Вона подякувала мені своєю лагідною усмішкою, а цей дрібний випадок напровадив мене на новий, оригінальний плян.

Я ставав на рогах вулиць, і коли бачив, що надходить якась фільмова зірка, йшов кілька кроків перед нею і буцімто губив мошонку. За мною кликали, я дякував і навязував хитро розмову. В такий спосіб я познайомився з усіма, які грають якунебудь ролю у фільмі.

Аж одного разу на вечірці у Гльорії Сванзон повинулась мені нога. Кінг Байдор завважав:

— Я познайомився з паном Гарірі зовсім звичайним способом — і оповів історію нашої знайомости.

Двацять, або й більше ротів нараз озвалося:

— Я теж, я теж!

А я не ждав кінця, тільки чимскорше винісся з кімнати. Очевидно, надія на фільмову карієру взяла в лоб.

На нове рішення не треба було довго чекати. За останніх сто долярів відкрив я бюро посередництва в подружжах, винаймив стенотипістку, замовив чудесну вивіску і купив кільканацять крісел.

— За перші зароблені гроші куплю машину до писання. — заявив я своїй стенотипістці. Вона мала прегарне, каштанове волосся, рожеві щічки і струнку поставу. Трошечки гикалася і тому теж не дістала ніякої ролі у фільмі.

Одного дня замкнули ми наше бюро і пішли на малу прогульку за місто. Коли повернулись, сказали нам, що під нашу неприсутність приходив до бюра гість, якийсь багатий, поставний добродій.

— Зле, дуже зле, що саме сьогодні таке трапилось! — закликав я.

Рівночасно був я незвичайно врадуваний і не дуже переймався усім. Бо Моллі, гарна, солодка Моллі була дуже розкішна сьогодні, така розкішна, що я пригорнув її до себе й запитався, чи вона перша не схотілаб найти собі в моїм бюрі мужа. Вона розсміялась, трішечки зацукалась, а відтак поцілувала мене.

* * *

На другий день прийшов знову цей багатий гість.

— Будь ласка, сідайте, попросив я. Моллі вдавала в сусідній кімнаті дуже заняту і наслідувала стукання клявішів машини, та дзвонила час від часу на столовім дзвінку, що мав імітувати телефон.

— Прошу, я ввесь до ваших послуг.

— Я буду висловлюватися ядерно. І прошу теж вас висловлюватися коротко і ядерно, і написати мені все на папері, тому що я дещо недочуваю.

Наша розмова не тривала навіть пять хвилин. По відході багатого клієнта, на столі лежало 50 долярів зачету.

Я мав вишукати йому жінку: Молоду, непогану і перш усього золоту бльондину. Шатинки, ні брунетки не хотів навіть оглядати! Якщо обслужу його як слід, одержу за те тисячу долярів. Добродій Рафт був незвичайно багатий, однак притім був диваком і впертим. Його притуплений слух був для нього перешкодою у підшукуванню жінки. Тому теж звернувся до мене.

* * *

Минуло шість днів. За той час приходив до нашого бюра тільки один молодий чоловік, що шукав багатої жінки і молода панночка, яка шукала багатого чоловіка. На жаль, вона була брюнеткою. Також добродій Рафт навідався ще раз і полишив знову 50 долярів зачету. Ми жили з Моллі за ці гроші зовсім прилично і безжурно і рішилися навіть у найближчих днях подружитися, а за 1000 долярів виїхати в пошлюбну дорогу. Та до цього було ще доволі далеко...

Я перебігав безупину вулиці в пошукуванні за пожаданою золотоволосою. Як тільки побачив котру небудь, підбігав до неї і давав їй візитову карту, на якій була адреса нашого бюра. І скоро відходив геть. Дарма! Ніодна з них не прийшла до нашої агенції. А Моллі ставала чимраз більше заздрісна, хоч розуміла й признавала конечність моєї поведінки.

— Ти ще закохаєшся в одній із тих бльондин — надувала губки.

Дні минали без успіху. Добродія Рафта розбирала нетерплячка.

— Дві тисячі долярів — сказав він вкінці — якщо вдасться вам підшукати мені жінку. Але більше ні сотика зачету!

Я крутив світом як міг, щоби прожити. Продав спершу годинник, а пізніше папіросницю. Моллі мусіла теж вкінці жертвувати перстенець, що я купив їй на заручини.

Ех, коби то йому брунетка подобалася! Я міг би йому з доброї пів копи нараїти. Колиж ні, йому забаглося конче золотоволосої. А всі золотоволосі пхаються руками й ногами до фільму.

На подружжа ніодна не має часу.

Одного дня вийшов я зі сильною постановою підшукати доконче жінку добродієві Рафтові. На прощання поцілувались ми сердечно з Моллі. Вона не хотіла випустити мене з обіймів.

Стомлений і знеохочений повернувся увечері домів. На столі лежав чек на 2000 долярів.

— Моллі, Моллі! — закликав я. Ніхто не відзивався. На моїм ліжку лежав лист. Я роздер його і прочитав: „Коханий Гаррі! Вибач мені, я виїзджаю з добродієм Рафтом. За кілька годин наше вінчання. Він прийшов сьогодні знову. Шукав за тобою, а застав мене. Наговорив мені так багато про свої віллі і плянтації, що неможливо було встоятись. Отже забудь мене, Гаррі!“

А під сподом дописка: „Я продала сьогодні вранці кільканацять крісел за три доляри, що мені їх конче треба було. А саме я закрасила собі волосся на ясно-золоту краску. Твоя Моллі“.

Переклав: Роман С-ка

Загрожена честь нації.

Новітні гельоти.

Навіть без економічних статтей, писаних на конкурс американського патріота В. Тихого, кожний знає, що успіх кожного підприємства залежить у великій мірі від витревалости підприємця. Що поможе найкраща ідея, на що придасться плян, вироблений до подробиць, як не стане витревалости, терпцю тому, хто діло переводить; як труднощі чи хвилеві перешкоди придавлять охоту й почне підкрадатися зневіра.

Якщо це діло одиниці, то шкода із цього лише для неї самої; хіба, що слабодухи, маючи такий досвід, будуть у майбутньому недовірчиві. Недостачу витревалости в одиниці опінюють як відемну рису її характеру. Та далеко гірше стоїть справа, якщо вона загальна, громадська — суспільна. З упадком діла шириться деморалізація в масах; а це вбиває духа в масах, ослаблює їхню волю, зменшує відпорність. А вже й нема що говорити про те, як важко такі маси зрушити до нового діла.

Коли провід народу в минулому взявся за якесь діло, що найшло теплий відгомін у народніх масах, діло, що його ті маси наглядно бачать між собою, користають з нього, кріплять ся ним у теперішності й на майбутнє, — то знак, що це діло добре, благословенне. Тому слід таке діло піддержати всіми силами, особливо в той час, коли воно ще потрібніше, ніж у часах започаткування. Такому ділові належить ся чинна прихильна увага, особливо тоді, коли воно має велике значіння для цілого народу, для нації, коли його вага не обмежується до гуртка, чи навіть партії, але коли воно загальне, всенародне.

Мимохіть насуваються такі гіркі міркування, коли приглянемося істнуванню Рідної Школи, цієї вже безспірно признаної всенародньої установи, що простояла, зросла й поширила свій високовартісний вплив впродовж 55 років на всі верстви українського народу; установи, що за той час зуміла відновити в народі традицію і потребу національного виховання української молоді; що серед найневідрадніших умовин навчила народні маси боротися за своє святе право — на національну школу; що надзвичайними зусиллями свого проводу змогла поставити можливо найкращі зразки національного шкільництва; що своєю активністю в царині національного духа, піддержувала й піддержує в масах активність і на інших полях; що виховуючи українську молодь, творить основи для всіх дальших ділянок національного розвитку: для рідного господарства, для власної національної політики.

Якщо брати самі слова за основу для оцінки нашого розуміння тих справ, то безперечно та оцінка випалаб корисно. Але слова тут невирішні. Рішають діла. А вони?...

Передівсім — мале питання: Хтож то є та Рідна Школа? Якесь незаймане апокаліптичне творило, що відкись береться й само діє?

Ні, це живі люди, що для великої ідеї — послужити свому народові відповідним вихованням прийдешних громадян, взялися з посвятою одні творити й нормувати умовини для такого виховання, а другі переводити саме виховання.

Здавалось би, що нарід буде мати у своїй добрій памяті тих очайдухів, які колись у літах своєї молодости не чіплялися вигіднішої, певнішої клямки, але пішли палити вогонь національної освіти, засвічувати смолоскипи, щоб від їх світла було добре видно, як і кудою йти в національній будуччині. Здавалось би, що коли нарід визнав Рідну Школу за одну з найперших національних гордощів і твердинь, то й буде постійно дбати про її силу, а вже принаймінше про змогу для неї — фізично істнувати. Тимчасом — працівники Рідної Школи близькі голодової смерти. Якщо ще деякі сяк-так тримаються, то тільки тому, що доїдають останки свого особистого мізерного майна, внесеного зі собою на службу Рідній Школі. І невже це справді так годиться, щоб одні витрачували на щоденний прожиток свої батьківщини, чи давніші ощадности, пороблені перед рідношкільною службою, а другі щоб голодом примирали? Щоб це було в той час, коли інші мають принаймнше свій мізерний заробіток, овоч свого труду, другі добуток зі свого поля, чи зі своїх службових доходів? А чомуж то рідношкільні працівники мають від низки літ бути національними гельотами? А чи українська публика свідома того, що ввесь персонал (около 80 душ), який є на удержанні Головної Управи Рідної Школи, не має за 4 місяці виплачених поборів? І це діється у Львові, де кожному вільно й загинути, коли не має чим оплатити мешкання, чи набути найконечніших засобів прохарчування?

Не краще мається річ і на провінції.

Українське громадянство вдоволене й не без слушности, що теперішній управі вдалося сплатити велику пайку річевих довгів і відвернути на якийсь час небезпеку втрати національного майна у Львові. Сталось це можливим наслідком того, що з деяких околиць впливають примітно жертвенні платности тих сум (нераз із надвишкою), що їх Рідна Школа від них вимагає. Але одночасно це й тому було можливе, що рідношкільні працівники, надхнені великою ідеєю, озброєні в надмір терпеливости, духової й фізичної, не ставлять Рідній Школі своїх претенсій на вістрі меча; що ті працівники заперли в собі свій душевний біль і не йдуть з ним лементуючи перед публику. Не може собі громадянство уявити, щоби це було можливе в якійнебудь іншій, державній чи приватній установі. Але щодо рідношкільних працівників чомусь то увійшло вже у звичай, а публика вважає це явище малощо не за нормальний стан.

Такий є дійсний, непереяскравлений стан Рідної Школи. Прикро з тим виходити перед загал, але вже стає нестерпно й дальше так не дасться видержати. Було би великим національним лихом, якби Рідна Школа почала валитися з того боку, з якого ніхто не надіявся. Не булоб честю для нації виявити зневіру, упадок духа, чи хочаб лише невитревалість у так важному ділі. Навіть чужинці моглиб тоді з глумом говорити про характер нації. Це булоб тим прикріше, що цей стан можна швидко направити масовими, хочби навіть невеликими грошевими посилками. Своєю живучістю Рідна Школа вповні на це заслужила. Треба покінчити з „жертвенністю" на Рідну Школу; жертвенність знає поміч з ласки, з доброї волі. Її можна дати або й ні. Рідна Школа своєю діяльністю й живучістю заслугує на те, щоби кожний член нації почував на собі обовязок данини на рідне шкільництво так, як виповнює цей обовязок супроти державного шкільництва. Тут не можна кидати вимівок, мовляв, нема наших людей, або школи не такі, як ми бажали би: за мало соціяльні, за мало клерикальні, чи за мало радикальні; бо школи Рідної Школи національні й національні всі її почини. Це вистарчає для всіх українців.

„Останній день"

і рефлексії „pro domo sua".

Власний репортаж із Берліна.

Від Редакції: Хоч ми подали короткий опис закінчення Олімпіяди, містимо сьогодні оригінальний, цікавий репортаж із закінчення пера проф. І. Боберського. В цім репортажі найдуть читачі цікаві заввaги проф. Боберського щодо нашої участи в найближчій Олімпіяді.

В неділю, дня 16. VIII. закінчились олімпійські змагання.

Стадіон був заповнений людьми. Русява німкиня, що сиділа на ліво, завважила: „Нині справді шпилька не може впасти на землю!"

Цілий день пописувались у стадіоні вершники скоками через 20 перепон і вирішення переможців забрало багато часу. Перемогли німецькі вершники поодиноко і в трійках. Здобули вони в останніх годинах ще чотири золоті медалі.

В проміннях електричних світильників виїхали переможці у їзді верхом на своїх прегарних конях перед головну степеницю. Прапори йшли вгору, а що було 5 ріжних перемог в їзді верхом, німецький прапор ішов пять разів угору і глядачі співали пять разів „Німеччина понад усе" і „Прапор вгору".

На олімпійських змаганнях виборола німецька молодь 33 золотих, 26 срібних, 30 бронзових медалів. Найбільший суперник, Америка, здобула 24 золотих, 20 срібних, 12 бронзових. Німці вибороли разом 89 медалів, американці 56 медалів, інші народи (30) здобули загальне число 217 медалів.

Решта народів — 20 учасників, не здобули ніодної медалі. Це є Греція, Афганістан, Австрія, Бермуди. Болівія, Бразилія, Болгарія, Чіле, Китай, Колюмбія, Костаріка, Гайті, Ісляндія, Ямайка, Ліхтенштайн, Люксембург, Мальта, Монако, Перу, Уругвай.

Це вислід олімпійських змагань у 125 родах руханки і змагу через 16 днів на XI. Олімпіяді в Берліні. Перша Олімпіяда відбулась в новітніх часах 1896 р. в Атенах. Тіловиховання набрало за тих 40 літ значіння рівнорядного з вихованням душі.

Прийшла хвилина прощання.

На зимових олімпійських змаганнях в Га-Па виступали при прощанню переможці від кожного народу і йшли за своїм прапором. Цього не можна було тепер перевести, бо змагуни розїхались оглядати Німеччину. Особливо американці як практичні бизнесмени вихіснували час, щоб розглянутись по німецькій державі, про яку начитались багато диковини в своїх часописах. В Берліні побачили старанно приготовані майдани, величавий стадіон, зразково уладжене „олімпійське село" для змагунів, оглянули гарне, чисте, місто, вкрашене прапорами, вінцями та лентами з найбільшим мистецьким смаком. Провірили, що кожну подробицю в принятті гостей передбачили й приготовили. Ніде нічого не бракувало. Кожний цвяшок був забитий там, де слід. Гості розїхались по німецькій землі і не могли в повнім числі явитись особисто на прощанню.

Треба було обмежитись і закінчити свято без переможців.

В годині 8.50 вечором заграли сурмачі фанфару. Хорунжі з прапорами 52 народів увійшли чергою через маратонські ворота, над котрими горів олімпійський вогонь. Уставились уряд на темно-червонім шляху лицем до полудневої частини стадіону, де сидів провідник німецького народу зі своїм окруженням. Зелена мурава майдану блистіла за ними в світлі електричних світильників.

Голосник: „Прапори вділ!" Прапори похиляються.

Голосник: „Прапори просто!" Прапори випрямились. На підвищення за хорунжими виходить президент олімпійського міжнародного комітету граф Байле-Лятур, дякує французькою мовою комітетові, німецькій державі за труд в переведенню XI. Ігрищ й проголошує, що ці змагання закінчені, а XII Олімпійські Ігрища відбудуться 1940 р. в Токіо.

На великій таблиці яснıють кінцеві слова його промови: „Нехай олімпійський вогонь світить всім поколінням на добро людства, яке змагає щораз вище, до відваги і до чесности".

Хор і орхестра грають мельодію Бетовена „Вогонь палає". Біло одіті дівчата (52) виступають з полудневих воріт з лентами і вінцями.

Празнична фанфара сурмачів. Дівчата припинають ленти і дубові вінці до 52 прапорів. Всі прапори похилені. Дівчата відходять спокійним кроком, прапори підносяться вгору.

Моряки здіймають з головної щогли олімпійський прапор.

Гудуть гарматні вистріли. Десять вистрілів, один за одним.

Хорунжі народів ідуть чергою в полудневі ворота стадіону, а прапори зникають в темені.

Моряки в білих одягах несуть за кінці олімпійський прапор. Переходять поволи на середину зеленого майдану, звертаються відтак праворуч і крок за кроком ідучи, виносять прапор через ворота, куди вийшли прапори народів.

В цій хвилині в год. 9-30 гасне вогонь на триніжку в маратонських воротах. Видці стоять, тримаючи праве рамя скісно вперід і мовчать.

Не чути ні одного словечка. Тишину перерива ють сурмачі. Входить посадник міста Льос Анджельос на підвищення і передає олімпійський прапор свого міста президентові олімпійського комітету. Цей звертається у французькій мові до представника міста Берліна. Цей знову відповідає по німецьки, перейме прапор в опіку, щоби передати його за 4 роки посадникові Токіо. Всі вони вийшли на майдан і тепер відходять з прапором, призначеним до передачі з міста до міста, де відбуваються змагання. Всі промови чути було виразно.

Коли посадники відійшли, залунав могутній басовий голос: „Кличу молодь світа до Токіо!"

Понад стадіоном понісся гомін олімпійського дзвону. Гомонів довший час і кликав. Сто тисяч людей знову замовкло, слухаючи його.

Орхестра і хор відзиваються до всіх присутніх німецькою піснею:

„Прощайте, прощайте!
Хоч зорі заходять,
Вони знову сходять.
Прощайте, прощайте!"

Мій сусід з правого боку, хорват із Загребу, каже до мене: „До побачення в Токіо". Моя сусідка, русява німкиня, що збиралась із своєю тією до відходу, подала мені руку зі словами: „Надіюсь, що згадаєте Німеччину добрим словом".

Струя людей усміхнених, підбадьорених розлилась усіма воротами зі стадіону.

В цьогорічних всесвітних змаганнях взяли українці теж участь, бо рішились допровадити закупно землі під Український Город у Львові до кінця. Українці здобудуть золоту медалю у змаганнях, за свій власний майдан для виховання здорової, згідливої, витревалої і смілої молоді, коли кожний українець, старий і молодий, мужчина і жінка, хлопець і дівчина постараються стати власником якнайбільшого клаптика землі, потрібного під український стадіон в столиці князя Льва.

Щоб заслужити собі на золоту медалю, слід щиро напружити свої сили, а не лінуватись.

Як можна заслужити собі золоту медалю на Всесвітніх Олімпійських Змаганнях, коли богатші і визначніші українці купують від себе малесенький шматочок землі, гейби відчинні шматок хліба чужому жебракові, а не на добування золотої медалі серед народів світа для себе самих. Чоловік, що може дати пятьсот золотих, кладе тільки пять!

В такий спосіб не здобудеться ніякої медалі, навіть олов'яної до мотузка на мішок.

Хто стоїть на переді, повинен давати приклад другим.

Всі народи дбають під цю хвилину щиро про виховання ліпшого покоління і бачать у вихованню тілесної сили своєї молоді запоруку безпечної будучности нації. Постараймося про це й ми, щоб молодь набрала прикмет, які їй потрібні. Успіх залежить тільки від нашої доброї волі. Ніхто не заборонить нам купити 20 квадратових метрів землі, замісць одного метра.

Коли заможніші товариства і поодинокі заможніші люди будуть купувати землі тільки за 5 золотих, а звичайні товариства і особи не куплять навіть за півтретя золотого, тоді здобудемо золоту медалю не тепер, але за один міліон триста тисяч і двіста двацять чотири роки.

Українці в Европі здобувають олімпійську золоту медалю закупном землі під український стадіон. Тому участь в олімпійських змаганнях в японській державі мають полагодити українці на Далекім Сході.

Живе їх там чимало! Українці в Харбіні повинні утворити комітет, який вжиє всіх заходів, щоб оснувати „Всеукраїнський Олімпійський Комітет". Цей комітет порозуміється з Японським Олімпійським Комітетом, підготовить та переведе в діло участь українських змагунів в XII. Олімпіяді. До роботи треба взятись негайно, бо XII. Олімпіяда збирає молодь інших народів уже за чотири роки, не за 4 міліони літ!

„Всеукраїнський Олімпійський Комітет" на Далекім Сході може зібрати українських змагунів, щоби заступали руханку і спорт 45 міліонового народу.

Берлін, в серпні 1936.

Іван Боберський.

Перші кроки нового адміністратора на Лемківщині.

Пишуть нам:

З нагоди „свєнта гур" у Сяноці розійшлися по місті поголоски, що до Сянока приїде Преосвященний Кир Иосафат з Перемишля і відправить полеву Службу Божу. Тимчасом замісць Преосв. Кир Иосафата приїхав у суботу 15. серпня ц. р. новий Апостольський Адміністратор о. д-р Медвецький і відправив тиху Службу Божу в місцевій церкві, опісля пішов до замку на приняття. Після того о. д-р Медвецький складав візити місцевим москвофілам разом зі своїм недостуйним генеральним вікарієм о. Полянським з Воробльика і перед вечором оба відіхали до Риманова. Невже новий Апостольський Адміністратор причалює до москвофілів і продовжуватиме москвофільську політику пок. о. д-ра В. Масцюха?

При цій нагоді слід підкреслити, що магістрат, будинок П.К.О. і деякі приватні доми були прикрашені оригінальними чотирокольорованими (біло-червоно-жовто-блакитними) прапорами. На цю тему кружляло між населенням, українцями і поляками безліч дотепів.

Щож торкається „свєнта гур", то воно не вдалося. В першу чергу до Сянока не приїхала навіть десята частина подаваної заздалегідь кількости учасників. Тому власники ресторанів, які підготовили більшу скількість обідів, були дійсно в клопоті, що зробити з підготованими харчами. Регіональні групи т. зв. „Гуралі" — це здебільша поперебирані інтелігенти-статисти. Не бракло теж і „гуцулуф" під проводом Василя Шекерика-Доникова. Тому ті, що хотіли в Сяноці дещо побачити, відїздили негайно на другий день по своїм приїзді, не ждучи на то. Крім згаданих поперебираних „гурала" і аранжерів, публику творило населення міста та в доокoличних сіл, яке в неділю, себто другого дня свята прийшло в більшому числі. Тому в неділю ситуація для аранжерів покращала.

Процес Зінов'єва, Каменєва і тов.

МОСКВА, 20. 8. ПАТ. Вчора почався перед військовою колегією найвищого суду СССР процес Зінов'єва і 14-ох товаришів. Всі за винятком Смірнова і Гольмана призналися, що підготовлювали терористичні замахи, дістаючи інструкції від Троцького.

ЩО НА ЦЕ ТРОЦЬКИЙ?

ОСЛЬО, 20. 8. ПАТ. Троцький заявив пресі, що може доказати, що всі заміти проти нього неправдиві. Процес є виключно актом політичної ненависти. Під загрозою високих кар вимушують від підсудних фальшиві зізнання.

Арабська преса осуджує убивство
2-ох жидівських доглядачок.

ЄРУСАЛИМ, 20. 8. ПАТ. Перший раз від початку заворушень арабська преса осуджує терористичний акт, а саме убивство 2-ох жидівських доглядачок. Подібну заяву зложив арабський національний комітет у Яффі.

З огляду на події останніх днів уряд заборонив нараду місцевих страйкових комітетів, що мала відбутися нині.

—o—

Анґлія заборонила вивозити зброю і т. п. до Еспанії.

ЛЬОНДОН, 20. 8. ПАТ. **На приказ торговельного уряду уневажнено всі дозволи на вивіз до Еспанії та есп. кольоній зброї, муніції та літаків. Моральний стан повстанців добрий.**

І ОБІЦЮЄ НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

ЛЬОНДОН, 20. 8. ПАТ. Сер Гор заявив у промові, що Анґлія у ніякому випадку не думає мішатися до еспанських справ, щоб не наражувати на війну себе і Европи.

А ТИМЧАСОМ...

СЕВІЛЛЯ, 20. 8. ПАТ. Як повідомляє ген. Кієпо де Лляно через радіо, у Ронта впали бомби англійського походження. Британійське телеграфічне товариство перетяло звязок Канарійських островів з повстанцями, уважаючи їх бунтівниками. „Дасть Бог, колись за це відплатимо" кінчить генерал.

БРАЗИЛІЯ ГОДИТЬСЯ ПОСЕРЕДНИЧИТИ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 20. 8. ПАТ. Бразилійський уряд приняв уругвайську пропозицію з тим самим застереженням, що й уряд Злучених Держав. На його думку всі зусилля посередництва булиб однозначні з визнанням повстанців воюючою стороною, а того навіть вони самі не домагаються. Есп. революція на стільки важна для Европи, що всяка американська інтервенція булаб там не на місці. Все таки браз. уряд не відмовляється від акції, у якій візьмуть участь інші південно-американські держави.

ІТАЛІЯ НЕ ДУМАЄ ІНТЕРВЕНІЮВАТИ ЗБРОЙНО В ЕСПАНІЇ.

РИМ, 20. 8. ПАТ. Міродатні кола заперечують поголоску, немовби Італія перевівши мобілізацію летунства задумувала інтервеніювати збройно в Еспанії.

ЕСТОНІЯ І РУМУНІЯ ГОДЯТЬСЯ НА ПАКТ НЕВМІШУВАННЯ.

ТАЛЛІН, 20. 8. ПАТ. Естонське мін-во закорд. справ повідомило французького посла, що Естонія засаднично погоджується на французьке предложення не мішатися в еспанські справи, але під умовиною, що всі інші держави приймуть цю пропозицію.

Румунський уряд приступив до франко-британійської умови про невмішування до еспанських справ.

ЧІЛЄ — НА ПОЄДНАВЧУ АКЦІЮ.

САНТЯГО ДЕ ЧІЛЄ, 20. 8. ПАТ. Чілійський уряд відповів уругвайському, що разом з іншими американськими готов узяти участь у поєднавчій акції в Еспанії.

ФРАНЦУСЬКА „НЕВТРАЛЬНІСТЬ" МАЄ ДВА КІНЦІ.

РАБАТ, 20. 8. ПАТ. Заборонено вивозити з французького Марока до еспанського всякого рода плинне паливо, смари і самоходи.

ЛЬОНДОН, 20. 8. ПАТ. Як подає „Ньюз Кронікл" з Барсельони, причалило туди 12 французьких бомбардуючих літаків і 6 мисливських.

РЕВІЗІЯ НА НІМЕЦЬКОМУ КОРАБЛІ.

БЕРЛІН, 20. 8. ПАТ. Нім. інформ. Бюро. Коли німецький пароплав прямував до Кадіксу, щоб забрати відтіля нім. утікачів, 2 еспанські воєнні судна затримали його у віддалі 7½ милі від берега, перевели ревізію та наказали завернути на Середземне Море.

КАРТАГЕНА В РУКАХ ПОВСТАНЦІВ.

ПАРИЖ, 20. 8. ПАТ. Населення і залога Картаґени прилучилася до повстання. — Губернатор Сан Себастіяну оголосив список закладників, яких розстріляє, на випадок нового бомбардування міста.

ҐІБРАЛЬТАР, 20. 8. Авас. Поголоски про невдоволення серед залоги в Ля Лінеа, зложеної з кольоніяльних військ, є неправдиві.

БАСКИ ПЛЕЧЕ ОБ ПЛЕЧЕ З КОМУНІСТАМИ.

БІЛЬБАО, 20. 8. ПАТ. Тут повстав комітет оборони провінції Віская, зложений з баскійських сепаратистів, соціялістів, лівих республіканів, республ. унії та комуністичних і анархістичних професійних спілок.

ГОСТРИЙ ПРОТЕСТ НІМЕЧЧИНИ У МАДРИДІ.

БЕРЛІН, 20. 8. ПАТ. Німецький уряд вислав свому шарже д' афер у Мадриді телеграфічно вказівки, щоб негайно склав якнайгостріший протест проти суперечної з міжнароднім правом поведінки еспанських военних кораблів і заявив, що німецький уряд робить відповідальним еспанський уряд за всі наслідки, до яких дійде у подібних випадках. Одночасно шарже д' афер дістав приказ поінформувати еспанський уряд, що німецькі военні кораблі мають приказ боронити німецькі кораблі на еспанських водах перед подібними напастями всіми засобами.

БЕРЛІН, 20. 8. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що підчас ревізії, яку перевів еспанський военний корабель на німецькім кораблі „Камерун" не знайдено ніякого военного матеріялу і стверджено що корабель має потрібні папери.

ХРЕСТОНОСНИЙ ПОХІД ДО ЕСПАНІЇ.

ДЕБЛІН, 20. 8. ПАТ. Провідник ірляндських фашистів ген. О' Дафі заявив, що готов утворити бригаду добровольців на хрестоносний похід до Еспанії. Це підприємство малоб прихильний відгук у всьому християнському світі. Ген. О' Дафі, що вернувся із суходолу, де розмовляв із провідником повстанців, додав, що повстанці потребують передовсім лікарської помочі. Тому теж О' Дафі хоче покликати нац. комітет для створення санітарних одиниць. Ми моглиб — сказав ґенерал — створити їх десять по сто людей кожна.

ДО ТИЖНЯ ПОВСТАНЦІ ОКРУЖАТЬ МАДРИД.

ҐІБРАЛЬТАР, 20. 8. ПАТ. Кореспондент Райтера довідується з доброго джерела, що ґен. Моля зателеґрафував ґенералові Кейпо де Ляно, щоб не висилав йому більше війська із Севілі, бо має достаточні сили, які вможливлять йому окружити Мадрид до одного тижня.

Повстанська радіостація в Хако звідомляє, що війська ґен. Франка заняли мин. ночі Альбукерк і Аліведу біля португальського побережжа.

ПОКИДАЮТЬ ЧЕРВОНИЙ УРЯД.

РИМ, 20. 8. ПАТ. Есп. консуль у Фльоренції Ґуттіеррез де ля Соляна віддався до диспозиції національного уряду в Бурґос.

ЕПІДЕМІЯ

БАЙОН, 20. 8. ПАТ. Влада департаменту Нижних Піринеів рішила зорганізувати здовж еспанської границі санітарний кордон тому, що на еспанському побережі вибухла епідемія.

Одна з незагоєних болячок.

Кишенева ревізія у гр.-кат. священика за метрики.

Львівський маґістрат, відділ V а. наложив на о. Каштанюка, управителя парохії Св. Пятниць у Львові, грошеву кару в висоті 100 зол. евентуально 5 днів арешту рішенням з дня 27/III. ц. р., а незадовго дня 12/VI. ц. р. вдруге знову на 100 зол. з заміною на 5 днів арешту. Проти обох рішень маґістрату внесено відклик до воєвідства.

Та заки воєвідство дало свою відповідь, маґістрат розпочав екзекуційні кроки проти о. Каштанюка. Заняв йому хатню обстанову, а коли її вилучено зпід права екзекуції, заняв платню. Колиж і платня показалася нестягальна, вислані екзекутори перевели кишеневу ревізію і забрали о. Каштанюкові гроші, що навіть не були його власністю.

Те все зробив львівський маґістрат на підставі арт. I. закону з 31/7. 1924, як також на основі арт. 45—48 розпорядку президента Р.П. з 22/3 1928 („о постемпованю пшимусовем"), щоби змусити покараного писати до маґістрату в метрикальних справах по польськи.

Закон з 1924 р., розпорядок президента з 1928 р., а щойно в 1936 р. маґістрат його собі пригадав і то якраз в часі, коли в тому виділі заняв начальне становище д-р Ян Веринський.

Як польські уряди, а львівський маґістрат зокрема, ставляться до справи української мови, це річ нам давно відома. Але всетаки дивна річ, що українське духовенство зорганізованим виступом не довело досі до вияснення справи, кого властиво воно має слухати щодо мови урядування в метрикальних справах: своєї церковної влади, себто Ординаріяту, який велить їм писати по українськи, чи польської влади, супроти якої гр.-кат. духовенство не стоїть в ніякому службовому відношенні.

На викуп решти паїв „Українського Городу".

XIV. виказ.

Зложили в Центробанку:

Союз Українських Кооператив в Теребовлі зол. 50.— і кличе: Українбанк Теребовля, Госп.-торг. Спілка Теребовля, П. С. К. Скалат.

Інж. Лев Шепарович, Львів зол. 10.— і кличе: інж. Я. Молчка, Познань, інж. М. Чужака, Данціґ, мец. д-ра Електоровича, Чортків.

Кооператива „Єдність", Ласкавці зол. 10.— і кличе: Районову Молочарню в Романівці.

Д-р Микола Бісик, Переворськ зол. 5.—.

Маріян Левинський зол. 2.—.

Михайло Лемега зол. 2.—.

Інж. Осип Дідич зол. 1.50.

Т-во „Сокіл" Збараж зол. 5.— (через Красноперу Льва) і кличе: Т-во „Сокіл" в Тернополі і Т-во „Луг" Гнилички почта Нове Село.

о. Михайло Гірняк, Любачів зол. 5.— і кличе: о. Козевку в Коровиці, о. Пизюра в Башні, о. Черкавського в Дахнові, мец. д-ра Дякунчака Юрія і д-ра Жука Семена з Любачева.

Іванна Паарова, Яворів зол. 5.— і кличе: о. д-ра Миколу Конрада і Володимира Паара з Яворова.

Д-р Мисюк Теодор, Тернопіль зол. 5.— і кличе: д-ра Чубатого Володимира і д-ра Миколаєвич Марію з Тернополя.

Інж. Ярослав Бутковський, Теребовля зол. 4.— і кличе: інж. Ямрозика з Тернополя, інж. Озаркова А. з Прошови, інж. Воробкевича Р. Чортків на довільну квоту.

Інж. Богдан Мохнацький, Теребовля зол. 4.— і кличе: інж. Я. Мохнацького Краків, д-ра о. Мохнацького Теребовля, інж. Турула П. Деренівка на довільну квоту.

Інж. Радловський Володимир, Теребовля зол. 4.— кличе: д-ра Кардаша Адольфа в Монастириськах, інж. Чемериса Андрія Скалат і інж. Девосира М. в Тернополі.

Д-р Петро Палійчук, Теребовля зол. 4.— і кличе: інж. Тертеку Андрія в Скалаті, дир. Петра Яцкова Теребовля і дир. Кобильника в Теребовлі.

І. Періжок, Старе Село п. Олешичі зол. 4.—.

Д-р Іван Федорович, лік. вет. Білгорай зол. 3.—.

Василь Новак, упр. шк. Прикоп п. Падев зол. 3.— і кличе учителів: Михайла Дичкевича, Перегнойв, Осипа Звірика, Зарубич, Стефана Заруму, Подборє, Олексу Іванечка, Вадовиці і Якова Трячука, Постолівка.

К. Сидорівна, Любачів зол. 2.50 і кличе: д-ра М. Звіра, адв. в Куликові, м-ра Б. Кульчицького, адв. м-ра В. Мисяка, конц. адв. обох з Любачева, проф. М. Мацевка з Коровиці.

Шкільник Теодор, учит. в Добрій п. Синява зол. 2.— і кличе: учит. Ожибка в Святім к. Радимна і Ол. Прокопа учит. в Лукові.

Інж. Олена Чайківська, Львів, зол. 2.— і кличе: Марію Греголинську і Ольгу Секелу з Перемишля.

Борис Кудрик, Рогатин зол. 2.—.

Проф. Гайда Пилип, Тернопіль зол. 2.— і кличе: проф. гімн. Фалендиша з Тернополя і Бойка Володимира з Рави Руської.

Володимир Боровик, Львів зол. 1.—.

Просимо про дальші вплати. Викликані особи чи установи просимо переказувати ті суми, на які були викликані. Не ждіть на наші почтові пригадки, бо таких мусілиб вислати 900. Справа нагла не терпить найменшого зволікання. Всі гроші і кореспонденцію просимо спрямовувати до: „Центробанк", Львів, вул. 3-го Мая 15. Чекове конто ПКО 143.468. Зазначувати: на „Український Город".

о. О. ПРИСТАЙ. — 80

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

По упадку російського царату в 1917 році й враз з ним Святішого Синоду московсько-православної церкви, Апостольська Столиця, а особливо потім папа Пій XI. під впливом своїх дипльоматів-нунціїв, були тої думки, що надійшла пригожа хвилина зєднати Східню Церкву зі Західньою. Умови для здійснення цієї високої ідеї були тоді справді дуже сприятливі, однак їх не використали якслід. Згодом безбожницький комуністичний режім перечеркнув покищо всі пляни.

Всеж унійну акцію можна було не тільки пропаґувати, але й реалізувати бодай серед тих українців, що опинились поза межами Совітського Союзу. Та в цім поважнім ділі були також промахи й змарнувалося неодну гарну нагоду. Зокрема щодо американських українців, то Рим потерпів тут невдачу й з цього приводу може собі сказати: „Mea culpa! Mea maxima culpa!"*)

В 1924 році повстало в Америці під протекторатом папи римського товариство Catholic Union — Католицька Унія, що поставило собі завданням довести до обєднання з Римом розєднаних братів Близького Сходу. Це товариство, що складалося з найвищих достойників римо-католицької Церкви в Америці, запросило до співпраці наших єпископів: о. Богачевського, о. Такача й о. Будку та й усіх американських українсько-католицьких священиків. Воно взялося не на жарти до праці й у першу чергу видало до нас відозву, що її наводжу в перекладі з англійської мови:

6. падолиста 1925.

Всечесний Дорогий Отче!

Самозрозуміле, що ти є глибоко зацікавлений в роботі „Католицької Унії" до зєднання наших відірваних братів у Росії і на Близькому Сході.

Признаючи це фактом, що греко-католицький клер — уніятське священство є мостом між католицькою і православною Церквою, ми радо втягнулиб особливо його до співпраці в „Католицькій Унії". Ми знаємо, що ти розумієш найліпше, що треба зробити, щоб викликати якнайживіше зацікавлення працею для „Католицької Унії" серед твого народу.

Ми дуже раді булиб, колиб дістали від тебе, Всечесний і Дорогий Отче, вказівки, як найліпше можна посунути ідею зєднання православних в Америці й Канаді, бо час до цього діла, як видно, вже дозрів.

Ти можеш відписати по-англійськи, німецьки або французьки. Надіючись, що станеш чинним співробітником у цьому вельми шляхетному і великому завданню „Католицької Унії", що прямує до зєднання, залишаюсь

Відданий тобі в імени Всечеснішого Отця предсідника
Всеч. Йосиф Крайтер О. С. Б.
екзекутивний секретар.

Подібні відозви, заклики і летючки, а також брошури і великих розмірів плякати діставали наші священики щороку. Не знаю, до якої міри пішли за покликом Catholic Union та скільки посвятили для неї своєї праці наші владики й наше духовенство. Тому не можу цього подати, а говоритиму лише про себе самого. (Далі буде).

*) Моя вина! Моя найбільша вина.

Українські діти до українських шкіл!

Комунікат Народньої Організації Українців міста Львова.

Взиваємо як п.п. голов так і членів Старшин Дільницевих Народніх Організацій усіх Дільниць припильнувати справу додаткових вписів дітвори їхніх дільниць до народніх шкіл „Рідної Школи“ у Львові. Додаткові вписи зачинаються від дня 1. IX. до дня 5. IX. включно. Крім цього звертаємо увагу українського громадянства м. Львова на одиноку у Львові державну, семиклясову українську школу ім. М. Шашкевича. Батьки, які хотіли6 ще по вакаціях вписати свої діти до цієї школи мають вносити вже тепер подання на руки Дирекції школи.

Президія Народньої Організації.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Французькі робітники варстатів будови човнів у Нантер застрайкували. До них прилучилися річні моряки, що затопили кілька човнів на Сені, гамуючи плавбу.

У Німеччині введуть небаром обовязкову службу праці також для дівчат.

У Швайцарії викрили шпигунську організацію, що працювала проти Франції.

Французька влада заборонила кольпортувати у Мароку монархістичну „Аксіон Франсез“.

Чеський президент Бенеш виголосив у Судетах дуже поєднавчу промову на тему взаємин зі судетськими німцями. В Берліні приняли її прихильно.

НОВИНКИ.

— ДР ОЛЕКСАНДЕР ПОДОЛИНСЬКИЙ виїхав і вернеться 1. вересня ц. р. 2511 3-3

— Підчас спеки найкращим засобом на прохолоду є пастеризоване і заквашуване молоко „Маслосоюзу“. Це молоко є позбавлене всяких хороботворчих бактерій, а натомість защеплене чистими культурами молочного квашення, які як відомо, впливають додатно на здоровля. Молоко „Маслосоюзу“ є дешевше, а при тому дуже відживне у порівнанні з іншими прохолоджуючими засобами. 8194 2—3

— Черче—Живець. Найдешевше і найдогідніше лікування затяжних недуг: ґіхту, ревматизму, ісхіясу, шлункових, ниркових, злої переміни матерії і жіночих — в осінному сезоні, що триває від 20. серпня до 10. жовтня. Ціни утримання і купелів мінімальні. 2484 9—10

— В Чині Пресв. Ізбавителя (Редемптористи) зайшли такі зміни: Протоігуменом іменовано Впреп. о. Де Вохта з осідком в Станиславові. Дорадниками Протоігумена назначено Преп. отців: Йосифа Гекірого і Вангзенвінкеля. **Станиславів:** Ігумен: Впр. о. Де Вохт. Дорадники ігумена: Преп. о. Антонишин, о. Величковський, о. Бульс. **Збоїська:** Ігумен: Впр. о. Вангзенвінкель. Дорадники ігумена: Преп. о. Колле, о. Кастелен, о. Боський. **Голоско Велике:** Ігумен: Преп. о. Гекіре. Дорадники ігумена: Преп.: о. Корба, о. Маланчук, о. Куппи. **Тернопіль:** Ігумен: о. Породко. Дорадники ігумена: Преп.: о. Лемішка, о. Якимович, о. Більке. **Ковель (Волинь):** Ігумен: Преп. о. Ван де Мале. Дорадники ігумена: Преп.: о. Ковалик, о. Стернюк, о. Бахталовський. **Новіціят** у Збоїськах, магістром новиків іменовано Преп. о. Боського. **Студендат** (Богословські студії) в Голоску Великім, префектом студентів іменовано о. Деміттера. **Ювенат** у Збоїськах, директором є о. Вангзенвінкель.

Маємо отсим честь повідомити, що від квітня ц. р. істнує при кооперативі „Рідна Школа“ у Львові окреме видавництво для сільської і міської молоді, яке поставило собі за ціль дати для української молоді села і міста у віці від 14 літ в гору (т. зв. дорослу) відповідну пресу і книжку. Від квітня ц .р. видає повище видавництво двотижневик для доросту п. з. „Шлях Молоді“. В короткім часі вийде перша книжка — календар для молоді п. н. „Шлях Молоді“. Подаючи повище до відома прохаємо вічливо присилати нашому видавництвові в обмін Ваші цінні видання. — „Шлях Молоді“, двотижневик для доросту. Львів, вул. Сикстуська ч. 46.

— **Важне для хліборобів.** У звязку з інформаціями про розбиті умови між кредитовими установами і довжниками з причини односторонньої інтерпретації, виясняють з авторитетних кол що на випадок, коли кредитова установа відмовляється від умови, рільник має звернутися до Конверсійного Комітету при Акцептаційному Банку (Варшава, вул. Новогродзка 50) з внесенням признати вину виріктельної встанови, що не прийшло до порозуміння. Хто занедбає цю дорогу урегулювання віддовження в кредитовій інституції, наразиться на екзекуцію цілої довжної суми.

— **Ревізійний Союз Українських Кооператив власником камяниці у Львові.** Два роки тому, в ювилейнім році 30-ліття існування Р.С.У.К. вирішила українська кооперація набути або збудувати у Львові дім, що став би домівкою Рев. Союзу Українських Кооператив та був репрезентаційним домом української кооперації. Останні загальні збори Р.С.У.К. визначили складку на кожну кооперативу, члена Р.С.У.К. і гроші почали напливати. Дня 12. ц. м. Дирекція Р.С.У.К. підписала врешті контракт купна-продажі на одноповерхову камяницю на розі вул. Матейка та Технічної, вище Посвіткового городу, з городом на 520 кв. сяжнів. Камяниця має 20 кімнат в партері і на поверсі, а шість в сутеринах. Р.С.У.К. забирається негайно до ремонту та надбудови другого поверху. Будівельні роботи провадитиме кооператива Інжинірських Робіт. Бюра Р.С.У.К. перенесуться до нової домівки вже при кінці вересня ц. р.

— **Метеорольогічно-астрономічна обсерваторія на Піп Івані.** З початком вересня відбудеться посвячення першої високогірської обсерваторії на Попі Івані в Карпатах. Мури цієї обсерваторії довели вже до половини висоти. Ціла будова буде закінчена ще в цьогорічнім будівельнім сезоні. Викінчать обсерваторію в слідуючім році і передадуть її державному Метеорольогічному Інститутові (ПІМ'ові).

— **Звільнили з Берези** Андрія Чубу, секретаря лівих професійних союзів у Дрогобиччині. В Березі перебув він три місяці.

— **Реєстрація мужчин уроджених у 1918 р.** Львівський магістрат зарядив на підставі закону про загальний військовий обовязок і оголошення міністерства військових справ реєстрацію мужчин, уроджених в 1918 р. Всі, що їх обовязує реєстрація, повинні явитися особисто в годинах від 9—13-ої в V. виділі магістрату з такими документами: 1) метрика уродж. або метрикальний витяг, 2) інформаційна карта з адресового бюра міського уряду евіденції населення, 3) документ тотожности. Зголошуватися мають поборові в азбучнім порядку від 1. до 30. вересня.

— **Як берегтися перед червінкою.** Червінка поширюється тільки при помочі поживи, значить, можна берегтися перед нею доволі легко. Слід перш усього задержувати чистоту рук перед кожним їдженням, зокрема перед спожиттям молока, ярини й овочів. Молоко слід перед їдженням переварювати, а кисле молоко брати тільки з відомих місць. Овочі треба мити перед їдженням перевареною водою або додати кілька капель сільного квасу на склянку води. Вистерігатися сирих овочів, зокрема при шлункових недиспозиціях. Оберігати страви перед мухами, що розносять зарази недуги. Не вільно стрічатися з недужими або з підозрілими в недузі на червінку. Зокрема слід звертати увагу на чистоту потребників і заливати їх лізолем, карболем або свіжим розчинном вапна (1 кг. вапна на 4 л. води).

— **Організація ліцеїв.** В липні ц. р. відбулася в міністерстві освіти конференція в справі організації ліцеїв і програми наук. Покищо вирішили вже справу педагогічних ліцеїв. Кількість і місце розміщення визначать пізніше.

— **Боротьба з порнографією.** Міністерство комунікації заборонило виставляти в габльотках залізничих книгарень книжки й часописи з неморальним змістом.

— **Румунські вівці для Турчанщини.** При допомозі львівської рільничої палати турчанський повіт має дістати дальший транспорт румунських овець числом коло 500 штук. Безперечно це вплине лише додатно на поправу господарського положення місцевого населення.

— **Пошесть червінки й черевного тифу** у Львові та в околичних селах вигасає. На відділі заразливих недуг львівського шпиталю перебуває 69 хорих на червінку, шкарлятину й черевний тиф. В околиці Львова спорадичні випадки пошесних занедужань стверджено в Запитові, Дублянах і Осідках. Поважніші розміри мала пошесть у Грибовичах, де було кільканацять випадків занедужань, в Голоску 4 випадки, в Борках Домінїканських 6.

— **Платничий стріляв до поліцая.** В ночі зі середи на четвер побачив поліцай із III-го комісаріяту у Львові якогось осібняка в товаристві жінки, що йшов вулицею Германа в сторону вулиці Локетка. Поліцай наблизився і хотів підозрілого вилеґітимувати. Однак цей почав утікати і стріляти в сторону постерункового. Тоді постерунковий у власній обороні вистрілив. Підозрілий тип пристанув і поліцай запровадив його на комісаріят. Тут зізнав він, що називається Сендер Гальперн, є кавярняним платничим і тікав тому, бо боявся, що його хотять ограбити, а при собі мав більшу готівку. Гальперна задержали в поліційних арештах до вияснення справи.

— **Смерть під поїздом.** 54-літній Дмитро Мостовий хотів зігнати корову з залізничих шин на Сигнівці Великій коло Львова. Корову йому вдалося зігнати та в цій же хвилині схопили його колеса льокомотиви і розторощили. Осиротив шестеро дітей.

— **Краєва хроніка.** В Станиславові застрілився в касарні вояк Ст. Вашевський, родом з Роздолу пов. Товмач. — В Долині сполошилися коні на вид мотоциклю, яким їхали Едвард Матери і Едв. Фріц зі Львова. Мотоцикль ударив на телеграфічний стовп, причому оба наїздники тяжко потовклися. — В Черемоші біля Білоберезки втонув 23-літній гуцул Федір Ів..., що займався контрабандою і хотів перейти на румунський бік.

— **Бульбяний рак у Турчанщині.** В Ісаях к. Турка появився спершу на невеличкім обширі рак бульби. Однак його не вдалося зльокалізувати. Рак нищить не тільки бульбу, але й томати. Ведуть енерґійну акцію, щоби винищити бульбяну пошесть. Рівночасно ведуть досліди, чи й інші околиці не є заражені. На підставі закону заражені простори мусять бути знищені. Покищо невідомо, яка буде доля збору в 19 громадах турчанського повіту.

— **Летунська катастрофа під Заліщиками.** Військовий літак 6-го летунського полку з Львові впав із висоти 30 м. на поля біля Доброполя пов. Заліщики. Літак розбився, а капітана Кубра і обсерватора пор. Ментайна відвезли ранених до шпиталю в Заліщиках. Капітан Кубр умер. Причиною катастрофи був т. зв. корок-тяг.

— **Обікрали староство у Бродах.** Невідомі злочинці вломилися перед кількома днями до староства у Бродах, знищили кілька замків при столиках і забрали зі залізної шафи 40 зол. Ніяких актів ані вартісних річей не забрали.

— **Застрілив злодія.** Вертничий фірми „Ґалиція“ в Бориславі Казимир Півоварчик завважив, як відомий злодій Евстахій Літинський намагався вломитися до магазину технічних приладів. Коли Літинський запримітив Півоварчика, почав утікати. Півоварчик вистрілив і забив злодія на місці.

— **Перетяті телеграфічні дроти.** У Ступках біля Тернополя попідрізував хтось телеграфічні стовпи та поперетинав дроти. Як підозрілого поліція арештувала селянина Ґудза з Романівки.

— **Син президента держави комуніст.** На границі Бразилії та Уруґваю арештували сина президента Арґентини, Лібаріо Юсто за комунізм. Молодий Юсто признався до комуністичної діяльности. Його відставлять до Арґентини.

— **Що заробляють на зброї.** Дюпон де Немур, голова управи американського тресту, що фабрикує гармати ріжного калібру, заробляє денно суму 100 тисяч долярів. Самого податку платить річно пять міліонів долярів.

— **Союз невдоволених радіослухачів.** В Празі організують „Союз радієвих слухачів невдоволених із програм“. Цей новий союз обєднуватиме радіослухачів із цілої Чехословаччини і буде видавати власний двотижневик, присвячений справі радієвих програм.

— **Покійник почесним доктором.** Багатир Гарольд Коген жертвував університетові в Ліверпуль 2 міліони фунтів, на уладження бібліотеки і ріжних наукових приладів. Зате рішили надiлити його почестю доктора гоноріс кавза. Ректор університету льорд Дербі мав сам вручити відзначеному в його домі почесний диплом. Вся рідня Когена зібралася на тому святі. А Гарольд Коген горів із щастя. Кілька хвилин перед приходом льорда Дербі йому зробилося недобре і по кількох хвилинах умер від серцевого удару. Коли льорд Дербі прийшов, Коген лежав уже на смертній постелі. Університетська рада рішила всетаки відзначити небіжчика титулом „доктора гоноріс кавза“. Це перша нагорода покійника почесним титулом доктора.

— **Змоторизовані жебраки.** Стверджено урядово, що у Зл. Державах північної Америки 25.000 жебраків має власні авта і мотоциклі. Це переважно вози, які первісні власники кинули як нездалі до вжитку. Бензину до моторів вони звичайно вижебрують. Перед віздом до якоїсь місцевости вони лишають свої вози в полі і ходять від дому до дому за милостинею. Тим способом американські жебраки можуть обійти на день кільканацять місцевостей.

— **Театральний фестиваль у Совітах.** У Москві відбудеться 1. вересня ц. р. відкриття театрального фестивалю, в якому возьме участь коло 1.500 артистів з цілої совітської Росії. Впродовж 10 днів у Москві і Ленінграді будуть іти вистави найкращих театральних труп; російських, українських, грузинських і т. п. Фестиваль скінчиться 10. вересня в Ленінграді.

— **Де скільки неграмотних.** За статистикою, яку видала Ліга Націй, на кожну тисячку мешканців є неграмотних: у Франції 59, Південній Америці 60, Чехословаччині 74, Бельгії 75, Естонії 108, Мадярщині 130, Латвії 188, Італії 268, Литві 327, Польщі 327, Болгарії 397, Еспанії 430, Греції 433, Росії 477, Мексику 649, Португалії 652, Бразилії 681, британській Індії 906. Статистика говорить тільки про населення у віці вище 10 літ. В Англії, Німеччині, Голяндії, Швайцарії, Финляндії, Норвегії та інших північних державах неграмотних у віці вище 10 літ взагалі нема.

— **Каменіє дівчина.** В місті Пітстон в Пів. Америці живе 19-літня Анна Бендер, що попала в недугу, якої лікарі не можуть розпізнати. Недуга подібна до тієї, що її має Бенні Гендрикс. Він лежить у шпиталі в сусіднім місті Вилксбері і його тіло каменіє. Лікарі не всилі стримати повільної смерти цього 9-літнього хлопця. Остаточно вони дозволили хлопцеві йти додому вмирати. Щось подібного завважили в Анни. Вона була служницею в Ню Йорку і тут почала в неї боліти нога коло пяти. Тепер уже ціле стегно стало тверде і лікарі не можуть розпізнати, що це є. Але у хлопця нема болів, зате у дівчини болі змагаються. Лікарі думають, що нога тверде внаслідок якоїсь іншої недуги.

— **Заморожене мамине молоко.** Вашингтон Плат показував недавно лікарям із Федерації для здоровля дітей новий винахід, а це спосіб заморожувати мамине молоко і вживати його опісля в довільному часі для живлення маленьких немовлят. Молоко заморожується у шестигранники так як лід у звичайній кухонній машині до заморожування. Коли лікарський світ у шпиталях признає цей спосіб зберігання маминого молока за цілковито успішний, відпаде потреба держати мамки для ріжних сиріт чи дітей, яких матері не можуть їх кормити своїми грудьми і тому можна буде втримати багато новонароджених дітей при житті. Відморозити молоко можна буде в той спосіб, що замерзлі шестигранники положиться до кухонної ледівні в якійсь посуді, а опісля його загріється до відповідної температури перед поданням дитині.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

МЕДИЧНІ СТУДІЇ У КРАКОВІ.

Подання про приняття на медичний факультет Ягайлонського Університету приймає секретаріят деканату медичного факультету від 1. IX. — 15. IX. ц. р.

Подання можуть вносити перш за все кандидати, що виkажуться свідоцтвом зрілости з середніх шкіл воєвідства краківського, келецького і шлеського. Кандидати з інших воєвідств мають менші вигляди, щоб приняли.

До подання слід долучити: 1) метрику, 2) свідоцтво зрілости (добрий поступ з лат. мови; якщо нема, слід залучити свідоцтво з VIII. кл. гімн., де був би поступ з лат. мови зазначений; теж можна долучити окрему посвідку за дозволом декана в пізнішому речинці; 3) свідоцтво громадянства; 4) військовий документ; 5) життепис з поданням імен родичів, їх заняття та адресу; 6) посвідку лікарських оглядин, видану університетською лікарською комісією (**кандидати мусять піддатися лікарським оглядинам між 2. і 15. вересня ц. р. в II. мед. кліниці У. Я. при вул. Коперника ч. 15**); 7) „Індивідуальну карту" (друки видає секретаріят мед. деканату на місці); 8) квіт про заплачення 10 зол. у квестурі Ягайл. Університету на маніпуляційні оплати; 9) квіт на 20 зол., як такса за вступний іспит; 10) евентуально свідоцтво студій з іншого університету або з іншого факультету.

Усі залучники слід предложити в оригіналах. На перший рік може бути принятих 120 осіб. На вищі роки принимають кандидатів в обмеженому числі і тільки з краєвих університетів.

Речинець конкурсового іспиту для кандидатів на І-ий рік буде оголошений в усіх щоденниках коло 15. вересня ц. р. До іспиту кандидати мають принести: папір і приладдя до писання, як рівнож документ тотожности („довуд особісти") з фотографією.

Рішення виділової ради щодо принять оголосять коло 29. вересня ц. р. Всі, що вносять подання про приняття на І. р. медичного факультету У. Яг. в Кракові повинні повідомити у власному інтересі і в евіденційних цілях секцію медиків при Українській Студентській Громаді на адресу: Володимир Конрад, голова секції, Львів, вул. Острожських 5.

З кіна.

КІНО АТЛЯНТІК: „НОВІ ПРИГОДИ ТАРЦАНА".

Роля Тарцана в новій обсаді. В дотеперішніх джунглевих фільмах з Тарцаном подивляв світ Вайсмілера. Тепер заступив його не менше славний акробат і силач Герман Брікс, відомий з останньої Олімпіяди пливацький чемпіон. Фабула зводиться до виправи двох ворожих партій по скарби, які залишилися по вимерлім племени маїв серед пралісів Гватемалі. Одній експедиції помагає лісовик Тарцан, людина, яка не знає ніяких небезпек ні перепон і з найгрізніших стріч з людьми чи дикими звірами все виходить ціло і переможцем. Його подвиги викликують не тільки нервову дрож, але й подив для фізичної справности людини, що підбиває природу і світ.

ДИВОГЛЯДИ.

ЖІНКА-КАТ.

У Вуенсборо мають повісити молодого мурина Беті, який вбив 75-літню старушку. І тут колізія. Шерифом у цім місті є Фльоренс Томсон, яка по законах стейту Кентоки повинна сама власноручно повісити мурина. До малого американського містечка зїхалося багато журналістів, щоби приглянутися небувалому явищу. Містечко тепер таке переповнене й розгарячковане, що шериф Фльоренс Томсон мусіла видати зарядження проти піянства і бійок. Жінку-ката напастують ввесь час журналісти. Покищо невирішено ще, чи столик із-під ніг засудженого струтить сама пані шериф, чи її помічник.

Всячина.

ГУМОВІ ПІДКОВИ.

Чехословацький патентовий уряд видав патент за винахід гумової підкови для коней. Підкова є так зроблена, що не буде совгатися навіть по асфальті. Цей винахід причиниться до зменшення гамору в місті, а рівночасно до зменшення зужиття доріг.

—o—

Дописи.

СОКАЛЬ.

Свято Матері відбулося у селі Бобятині. Свято дуже старанно підготоване залишило у слухачів велике вражіння. Почалося добре підготованою промовою-вступним словом М. Марцинюка, який підкреслив значіння доброї матері для українського народу, що повинна вже від маленьку вщіплювати в дитину почуття національної свідомости, щоб воно виросло на гідну людину і не приносило сорому батькам. Реферат О. Позгровської був теж добре підготований. Зчерги йшли дуже гарні вправи і співи дитячого садка, накінець сценка „Свято Матері", дуже гарно відіграна. Цілість доповнив зворушливий живий образ, що представляв матір із дітьми.

До будови Народнього Дому взялися дуже інтенсивно громадяни с. Бобятина. З цією метою вибрали комітет, який під проводом рухливого Доротея Семенюка вже почав приготовні праці. Є надія, що небаром пишатиметься і в Бобятині гарний Народній Дім.

Дума про Нечая. Репертуар наших аматорських гуртків постійно змінюється на краще. Вже майже позникали із нього всякі „Перші гулі" і тим подібні „Свідки", а на їх місце приходить поважний історичного змісту репертуар. Ось і вистава „Дума про Нечая", доволі тяжкої песи пройшла з повним успіхом. Доказом захоплення публики і солідно підсилена каса. Із виконавців на перше місце вибився Кирильчук Іван, який влучно віддав ролю Нечая. Ролю Раїни відтворила К. Майборода, одна з кращих аматорських сил місцевого гуртка.

Великий фестин відбувся 9. ц. м. в Угринові. Хоч була непогода, місцеві селяни дали зайвий раз доказ зорганізованости. І так хоча фестин відбувся не на спортовім майдані, але в салі і з програми відпали найцікавіші точки — вправи сокільського гнізда, численно зібрані громадяни дали читальні дохід в сумі 300 зол.

Відложено виставу. В Тартакові згоріло обійстя господаря Івана Кушніра. Згоріла стодола й хліви. Тому, що вся молодь рятувала майно свого співгромадянина, відложено виставу.

СТРИЙ.

Українська Захоронка на передмісті Шумлявщина. Дня 19. липня ц. р. відбулися загальні збори Української Захоронки на передмісті Шумлявщина. Захоронка має свою історію. Був час, що вона сповняла важну ролю в Стрию. Коли її СС. Служебниці Пр. Д. М., коло захоронки була каплиця, де гуртувалась молодь і старші. Захоронкою піклувалося міщанство, головно українські залізничники. Захоронка придбала для себе власний дім, хоча спершу містилася в домі „Рідної Школи". Катихити мали кожної неділі екзорти для молоді, а старше громадянство тої дільниці радо ходило до каплиці і приводило зі собою своїх дітей. Вже думали навіть про будову другої церкви в тій дільниці, вже завязався був комітет. Однак деяким одиницям, на жаль з особистих причин, не подобалася праця СС. Служебниць. Вони спричинили, що „Рідна Школа" відмовила своєї домівки на захоронку і каплицю. Власний дім захоронки трохи в невідповідному місці, старий деревляний, а головно з льокаторами не міг помістити виконеної захоронки і каплиці і яких шість літ на передмісті Шумлявщина не було захоронки, не було каплиці, а всі ті, що ходили до каплиці і захоронки, пішли до сусідської охоронки св. Юзефа й услужного костела. Побачили свідоміші громадяни, що не до добра воно йде. Три літа процесувалися з льокаторами в домі захоронки, два роки збирали датки, реставрували дім і старались за дозвіл отворити каплицю і аж минулого року добились свого, але тільки частинно. Захоронку веде нова вчителька, каплиця правда отворена, однак тільки в неділі і свята на читану Службу Божу. Одначе того всього за мало, бо в домі захоронки все ще є льокатори,а сусідські „сьостшички" і образцями і цукорками і даровими харчами злегенька без крику і шуму голублять коло себе дітвору, а навіть родичів запрошують на щоденну „мшу", де можна і помолитися і дитину вигідно на цілий день примістити в певні руки. Загальні збори вибрали головою Захоронки о. крилошанина і пароха міста о. Івана Винницького. До виділу увійшли свідомі міщани, як п. Іванків, Гарун і інші, що дотепер муравлиною працею постарались про відновлення захоронки. Остає одно: спровадити на передмістя до захоронки СС. Служебниці, або СС. Василіянки, що подбали би і про захоронку і про каплицю, а головно згуртували би біля себе молодь, дітей і старших. Щоденні Служби Божі з проповідями, маєві богослуження, церковний спів, театральні вистави були би тими атракціями для молодих і старших, що відновили би давну добру славу передмістя і вдячну ролю захоронки. Цього сподіється громадянство Стрия від нового виділу під проводом голови о. пароха Винницького, знаного народнього і духовного діяча, що в Рогатині і Ходорові полишив за собою тривалі памятки своєї праці. Громадянство радо піде на руку новому виділові і допоможе до зміцнення національної свідомости в Стрию.

Верчанські події збудили приспану чуйність повіту. Перший відгукнувся на неї посол до сойму д-р Кирило Троян. На день 30. липня ц. р. скликав до Стрия довірочну нараду голов усіх українських установ, щоби планово повести працю в усіх українських установах і на місцях відразу паралізувати юдину роботу червоної Москви. В год. 7. вечором зібрались представники майже всіх українських установ (деяких не було з причини літніх ферій) в гардеробі Н. Дому, де обговорили докладно спосіб планової праці в усіх українських установах. Вибрано комітет до скоординування праці з меценасом д-ром Гарасимовим, який подбає про скликання ширшої анкети наперед міста, а потім цілого повіту.

Спорт.

УКРАЇНА — ЧУВАЙ.

Змагання за мистецтво Окружної Ліги відбудуться між цими дружинами в неділю 23. серпня ц. р. в год. 4.30 пополудні на грищі Чорних. Їх попередять в год. 3-ій пополудні змагання Чорні — Корона теж за мистецтво Окружної Ліги.

НОВА ДОМІВКА С. Т. УКРАЇНА.

С. Т. Україна повідомляє своїх членів, що від 15. серпня ц. р. перейшла до нової, просторої домівки в будинку Т-ва „Зоря" при вул. Вірменській ч. 25 у партері. Виділ Т-ва запрошує всіх вписуватися в члени Т-ва та навідуватись якнайчастіше до нової спортової домівки.

—o—

Нові книжки й журнали.

D-r Józef Maslyński: KARTOTEKA DZIENNIKA USTAW RZ. POL. Zeszyt 6/3. Miesiące: maj, czerwiec 1936. Nakładem autora. Poznań 1936. Str. 33—48. 1. 8°, cena 90 gr.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Городенка.
21. VIII. Лев в Абісинії.
22. VIII. Циганський барон.
23. VIII. Ой не ходи Грицю.
24. VIII. Інваліди.
25. VIII. Нічна теща.

З Городенки їде театр до Заліщик. Режисерія театру викінчує постановку „Вія“ і „Гальки“.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

21. VIII. Збараж.
22. VIII. Тернопіль.

Великий Театр:

Пятниця, 21. VIII. год. 8. веч. „Пані презесова“.

Субота, 22. VIII. год. 8. веч. „Пані презесова“.

Неділя, 23. VIII. год. 3.30 попол. Аб. 11. Ціни найнижчі „Графіня пані генералової“; год. 8. веч. „Пані презесова“.

Театр Рімнородностей:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „Такі то дівчата“, „Зузанна йде у світ“.
АТЛЯНТИК: „Нові Тарзанові пригоди“.
ВАНДА: „Осінні маневри“, „Індійські пілотниці“.
ҐРАЖИНА: „Забута людина“, „Нічна стежа“ з Фліпом і Флепом.
КАСІНО: „Одна з тисяча“ з Мартою Еґерт.
КОПЕРНИК: „Цвітка Гаваю“ з Мартою Еґерт.
МАРУСЕНЬКА: „Людина зі сталі“.
МЕТРО: „Правда про кохання“ і „Чарівник Слім“.
МІРАЖ: „Юліка“ (з Дж. Альпар і Густ. Фреліхом), „Вероніка“ (з Фр. Галь).
МУЗА: „Мельодії зпад Дунаю“.
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Тайна п-и Брінкс“.
ПАН: „Жінка без маски“, „Ввесь Париж співає“.
РАЙ: „Золото“ з Бриґідою Гельм.
СВІТ: „Золото“ з Бриґідою Гельм.
СТИЛЕВЕ: „Найгарніший день мого життя“ з Иос. Шмідтом, ревія „Спосіб на крізу“.
ТОН: „Пекло Китаю“.
УТІХА: „Ф. 13“ („Ескадра юнаків“) і ревія.
ХИМЕРА: „Герой мимоволі“ („Я хотів би, та боюся“).

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)

„Швеція“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 21. серпня 1936.

Відень (506,8) 17.30 Солісти, 19.30 Розр. концерт, Андерґаст сопр., 21.00 Симф. концерт, **Брно** (315:4) 18.20 Веселі пісоньки, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. квартет, **Париж** (1648) 13.00 Легка музика, 20.00 Віольончеля, 20.30 Симф. концерт. 22.00 Вок. квінтет, пісоньки, **Білгород** (437,3) 15.15 Нар. пісні, 17.00 Спів. рецітал, 17.30 Скрипка, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 14.15 Розр. музика, **Кенігсвустерґавзен** (1571) 14.00, 16.00, 22.30 Музика, 18.00 Музика з часів Фридриха В., 19.00 Фільм. мельодії, **Будапешт** (549,5) 12.05 Симф. музика, 17.30 Віольончеля, 18.10 Сальон. музика, 19.30 Солісти, 20.35 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 16.40 Розр. музика, 21.40 Оперетові мельодії, **Рим** (420,8) 13.15 Легка музика, 20.40 „Ля реджіна дель фонографо“ оп. Л. Бера.

Субота, 22. серпня 1936.

Відень (506,8) 15.30 Віденські мельодії у вик. мандолінністів, 16.15 Мадярські нар. пісні, Травін сопран, 20.90 Вес. вечір, **Брно** (325,4) 17.40 Спів, **Мор. Острава** (269,5) 18.00 Мор. пісні, **Прага** (470.2) 16.30 Скрипка, 19.15 „Пташник із Тиролю“ оп. Целера, 21.00 Остерчілеві твори, **Париж** (1648) 19.00 Концерт, 19.30 Легка музика, 20.30 „Королева Саби“ оп. Ґуноа, **Білгород** (437,3) 17.20 Гайднів квартет, 19.50 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 6,30 Весела музика, 15.30 Дівчата співають, 16.00 „Берлін сміється“, вес. вок.-муз. пополудне, **Кенігсвустерґавзен** (1571) 14.00, 18.00, 22,30 Музика, **Будапешт** (549,5) 13.30 Сальон. музика, 17.50 Циг. музика, 19.15 Фраґм. зі звуковика „Ціґфільд“, 20.10 Европа співає і танцює, **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Танк. музика, 20.40 Вечір дірижної музики, **Рим** (420,8) 13.15 Розр. концерт, 19.20 Розр. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 21. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор, 12.08 Життя товариства, 12.13 Полудневий денник, 12.23 „Весняні шепоти“, музика з гр. пл., 14.30 „Щось на десер“ легка музика з гр. пл., Програма на сьогодні, Трохи інформацій. 15.30 Господарські вістки, 15.45 Гутірка з хорими, 16.00 З творів Адольфа Адама, концерт камер. орх., 16.45 Організації самопомочі й наукові кола акад. молоді, 17.00 Форт. ресітaль, 17.30 Глазунов: Скрипковий концерт а-моль оп. 82, гр. пл., 18.00 Комфорт щоденного життя в зах. Европі, 18.10 Легкі пісоньки з гр. пл.; 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.45 Останній тиждень, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами радія, 19.00 Концерт мандолінністів, тенор, устна гармонійка, 19.45 Настроєва музика, спів 20.30 „Кафарок“ гумореска, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орх., 22.00 Спортові вістки, 22.15 Сальонова музика.

Субота, 22. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Огляд хліборобських видань, 12.14 Полудневий денник, 12.23 Орх. концерт, 14.30 Концерт бажань, Програма на сьогодні, Трохи інформацій, 15.40 Господарські вістки, 15.45 Діти з подвіря в лісі, 16.00 Концерт солістів, спів, фортепіян, 16.45 Від вітрильника до підводного човна, 17.00 Концерт симф. орх. 17.30 Ігуменство в Судеєві, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Спів. ресітaль Карла Бараса (бас) у супр. форт., 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Розр. концерт, 20.15 Відчит про Великопольщу, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Скрипк. ресітaль у супр. форт., 21.30 „Шмат життя“ нарис Фракаролія, 22.00 Як вихісуємо олімп. досвіди, 22.25 При місяці, пісоньки й мельодії, 23.00 Музика з гр. пл.

Радіокутик.

РАДІО В АНГЛІЙСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ.

В централі льондонської поліції закладають тепер радієву централю, яка матиме сполучення радієве зі всіми постерунками поліції в обсязі 80 км. навколо Льондону.

НЕЗРАДІОФОНІЗОВАНІ КРАЇНИ В ЕВРОПІ.

В Европі є ще пять країн, які не мають радіостацій, а саме: Альбанія, Ліхтенштайн, Сан Маріно, Монако і Андора.

Вже істнують пляни радіофонізації Андори; слід додати, що Ліхтенштайн і Сан Маріно не мають навіть кіна. Вороги радія і кіна мають ще куди еміґрувати, щоб втекти перед зненавидженими здобутками техніки.

ВИДАТКИ НІМЕЦЬКОГО РАДІЯ У ЗВЯЗКУ З ОЛІМПІЯДОЮ.

Державна скарбниця Німеччини асиґнувала 2 міл. марок на радієві видатки у звязку з олімпійськими змаганнями. Крім постійного персоналу заанґажовано 450 техніків, спікерів і справоздавців. На закладення телефонічних каблів для олімпійських трансмісій видано пів міліона марок.

РАДІЄВА ВИСТАВА У БЕРЛІНІ.

В Берліні підготовляють велику радієву виставу, яка буде відкрита 28. серпня і триватиме до 6. вересня ц. р.

Вистава дасть повний образ праці і напружених зусиль німецького промислу, який тепер змагає до поліпшення акустичних прикмет радієвого відбору, в противенстві до попередніх років, коли річ ішла про відбір можливо далеких стацій осяг селективности.

Тепер поліпшення не є вже такі яскраві, однак щороку видно постійне поліпшення приймачів та їх складових частин. Зазначається також стремління збільшити „комфорт в манипулюванні приймачем“ та надати апаратам більш естетичну форму, так, що тепер повстав тип зі специяльно спокійними формами, які гармонізують зі стилем новочасних кімнат.

Не дивлячись на значне удосконалення акустичних питоменностей апаратів, німецький промисл достосовує ціни до фінансових можливостей клієнта, стараючися технічними упрощеннями продукції можливо обнижати власні кошти.

Донедавна способи, як оминути занепад відбору, мали відомі тільки при великих супергетеродинах, а тепер можна їх застосувати у звичайних, менш люксусових приймачах без більшого піднесення їх ціни.

Розглядають тепер проект приймача, який годився би до кожного струму, при чому одна з фірм виступила з дуже оригінальним помислом. Однак ця справа не є надто актуальною, бо в цілій майже Німеччині буде в ужитку виключно змінний струм.

В Німеччині продукція є обмежена до деякої кількости типів, що проявляється в їх зовнішніх формах які виказують велику одностайність.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.95—89.57, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Доляри канад. 5.31.50 — 5.28.50, Фльорени голянд. 361.87 — 360.15, Франки фр. 35.06.50 — 34.90.50, Франки шв. 173.64—172.80, Фунти анґл. 26.84 — 26.68, Ґульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.74, 118.90, Корони норв. 134.78—133.80, Кор. шв. 138.28—137.30, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.82—11.60, Марки нім. 138 — 133 Шил. австр. 99 — 98. Марки нім. срібні 149—144.

Акції.

Банк Польський 96.5.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 63.50, 2. ем. 62.50, серійна 1. ем. 78.50, 5 конв. 47, 4 прц. прем. дол. 48.25—48, 7 прц. стаб. 48.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 47.50—49.50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіпот. 40—43, 4 прц. ТКЗ. 38—39, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. БГК. 62—65, 4 прц. БГК. 60—65.

Долярівка 47—47.75, 1. ем. Прем. 63—65, 2. ем. Прем. 61.—63.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від до
Пшениця одн.	20.25—20.50
Пшениця зб.	19.50—20.00
Жито І	14.00—14.25
Жито ІІ	13.75—14.00
Ячмінь одн.	16.50—16.75
Ячмінь на пиво	16.00—16.25
Овес І	12.75—13.00
Овес І а	12.25—12.50
Овес ІІ	12.25—12.50
Овес ІІ а	11.50—11.75

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 20. серпня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.15	зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.40	„
1 л. молока від 10. VII . . .	0·13	„
1 к. яєць	2.60	„

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 20. VIII. ц. р. платив своїм достанцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.90	„
Курки без остріг І. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.00	„
Качки молоді, товщеві І. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.90	„

Ціни денні

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймає.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
1 „ „ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . зол. 450—
„ „ 1/2 . . . . 230—
„ „ 1/4 . . . . 130—
„ „ 1/8 . . . . 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.